Интерне смернице за управљање животном средином

Садржај

1. План управљања животном средином 4
Увод 4
Шта је ПУЖС? 4
Садржај ПУЖС 4
Опште информације о пројекту 4
Потенцијални еколошки проблеми 5
Квалитет ваздуха 5
Бука 5
Контаминација локације на којој се изводе радови 6
Отпад 7
Управљање отпадом 7
Опасан отпад 7
Поновна употреба појединих врста отпада 7
Квалитет вода 8
Мониторинг 9
2. План управљања отпадом 9
3. Безбедност и здравље на раду 10
4. Опасност од пожара 11
Извори топлоте 12
Извори запаљивог материјала 13
Извори кисеоника 13
5. Обим Интерних смерница за животну средину 14
6. Процедуре Интерних смерница за животну средину 14
7) Контрола и мониторинг 14
Додатак 1 16
Списак релевантних закона и прописа 16
Додатак 2 18
Извештај о животној средини 18
Додатак 3 22
Каталог отпада 22

Намена ових смерница јесте да КУЈУ особље/инжењере упознају са основним садржајем које би требало да садрже План управљања животном средином и План управљања отпадом, које припрема Извођач радова, који ће бити неопходан део сваког пројекта/ реконструкције. Још једна улога смерница јесте да се дефинишу кораци које треба предузети како би се спровеле и контролисале мере дефинисане у Плановима. И све то у сврху контроле и смањења утицаја који пројекти имају на животну средину.

1. План управљања животном средином

Увод

Грађевинске активности укључују радове припреме градилишта, рушења, одржавање зграда или поправке, рад возила која улазе или излазе са градилишта, као и активности особа које обављају посао на или у непосредној близини градилишта. Током фазе припреме и изградње, на локацији се јављају услови за настанак еколошких и социјалних утицаја на средину. Типичне активности релевантне за фазу изградње, између осталог, укључиваће утицај на животну средину везано за настанак и одлагање отпада, прашине, буке, потенцијалног изливања хемикалија, ерозије и саобраћајне буке, штетних емисије у ваздух, загађење локације. У вези са тим, потребно да се спречи утицај на земљиште које је предмет развоја, као и на околни простор и природно окружење. Поред тога, потребно је донети и имплеметирати и одговарајуће мере како би се осигурали добри радни односи и радни процеси, као и да би се заштитио и побољшао квалитет живота заједнице у подручју пројекта. Извођач(и) су одговорни за развој и имплементацију сопствених планова управљања и/или процедура у складу са захтевима ПУЖС.

Шта је ПУЖС?

ПУЖС описује како ће се активности које су предузете у фази изградње развијати како би се избегли или ублажили негативни утицаји на околину на локацији, као и како ће примењивати те донете мере управљања животном средином.

Садржај ПУЖС

ПУЖС треба да садржи довољно информација о потенцијалним утицајима на животну средину и јавно здравље,да су јасно идентификовани, и да ће одговарајуће мере за ублажавање тих утицаја ће бити примењене пре и током изградње. Информације дате у смерницама не представљају потпуни опис садржаја ПУЖС, већ предлог које би области (информације) требало да буду укључене у плану. У припреми ПУЖС, Извођач мора бити свестан врсте радова на конкретном пројекту, еколошких или других утицаја који се могу јавити, и у вези са тим припремити План.

Опште информације о пројекту

ПУЖС требало би да садржи следеће опште податке о пројекту:

- Опис локације и градилишта;
- Опис радова обухваћених пројектом, укључујући временске оквире и радно време;
- Идентификација и анализа потенцијалних утицаја на животну средину, укључујући опасности и ризике по животну средину, предложене мере ублажавања, као и све преостале ризике;
- Одређивање особе или особа одговорних за имплементацију ПУЖС;
- Опис мера за праћење спровођења Плана и начин извештавања;

Потенцијални еколошки проблеми

Ово поглавље предлаже области на које би извођачи радова требало да обрате пажњу како би се смањио утјецај на животну средину током извођења радова. За све додатне информације и детаљније упознавање, препоручује се да се погледа Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС" бр. 135/2004, 36/2009, 72/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018), посебно поглавља 21-30, 31, 34, 35, 36.

Квалитет ваздуха

Нарушавање постојећег стања - уклањање вегетационог покривача, изградња путева, уређење терена, изградња дренаже и кретање возила, може довести до тога да земљиште постане изложено и осетљиво на ерозивне силе ветра. Такође, стварање прашине током извођења грађевинских радова може имати утицај на здравље оних који живе или раде у близини градилишта.

ПУЖС требало би да опише мере које треба предузети да би се смањили утицаји које грађевински радови могу имати наквалитет ваздуха. Предложене мере:

- смањити уклањања вегетације; уколико је уклањање неизбежно, онда га обављати у фазама;пречишћено подручје стабилизовати редовним лаганим заливањем;
- Обезбедити одговарајућу опрему, техничка и технолошка решења, како би се осигурало да емисија загађивача у ваздухиспуњава прописане граничне вредности;
- Залихе прашкастог материјала одржаватиполивањем или адекватно прекрити, како би се спречило одношење прашине у ваздух;
- Спречити кретање кретања тла и земље (ерозију);
- Одржавати зграде током пројектовања, изградње и употребе на начин да се не испуштају загађивачи у ваздуху изнад прописаних граничних;
- минимизирати висине подизања кашике утоваривача приликом преношења земљишта или шљунка на камионе и контролисање брзине истовара како би се смањила количина прашина која се преноси ветром;
- прекривање или стабилизовање прашкастог материјала током транспорта и унутар градилишта;
- обезбедити да кретање возила по градилишту буде такво да не ствара велике количине прашине – поливати путеве или их прекрити шљунком или сличним материјалом;

Бука

Бука је саставни део грађевинских активности и јавља се као резултат радова рушења, припреме градилишта, изградње објеката и рада возила унутар градилишта. Бука са градилишта може пореметити свакодневни живот или радну околину појединца и изазвати штетне последице по здравље.Мере за смањење буке у грађевинарству би требало регулисати тако да се за циљ добије постизање равнотеже између допуштања да се рад адекватно обави уз минимизирање његовог утицаја на животну средину и локално становништво.

Узимајући у обзир да је бука нужно везана за грађевинске радове, као и привремену природу грађевинских активности, ПУЖС би требало даназначи који су то стандардни грађевински сати током којих се не примјењују фиксне границе буке. Без обзира на то, општа еколошка обавеза се подразумева и неопходно је да се предузму све разумне и практичне мере како би се смањили или избегли утицаји буке изван градилишта. ПУЖС треба да покаже како би се то постигло током изградње - нпр. "стандардно радно време" је од понедељка до суботе (без државних празника) између 7 и 19 сати. Током трајања радова у оквиру стандардних сати, ПУЖС би требало да идентификује средства којима ће се управљати буком и да опише следеће:

- сате рада;
- начин примене адекватне звучне заштите, која осигурава да бука која се емитује токомкоришћења и одржавања уређаја или опреме не прелази прописане граничне вредности;
- мере које се предузимају како би се смањила бука током извођења грађевинских радова, укључујући:
  - лоцирање опреме или процесакоји стварају буку, тако да се њихов утицај на суседне просторе сведе на најмању могућу меру (било да се повећа удаљеност до просторија, користећи структуре или узвишења да би се створиле баријере или на други начин);
  - искључивање или пригушивање опреме, као што су генератори, бобкати, дизалице и слично, кад год се не користе;
  - настојати да се уређаји за смањење буке, као што су пригушивачи, монтирају и раде ефикасно;
  - избегавати употребу алата чијом би поправком и/или оржавањемдошло до повећања буке која настаје њиховим коришћењем;
  - руковање опремом, алатима и материјалима тако да се смањи стварање буке (нпр. избегавање бацања алата/материјала са висине);

Изградња ван наведених стандардних сати може се спровести под условом да активности не стварају буку која има негативан утицај. Уколико ће се радови изводити ван стандардног радног времена, ПУЖС би требало да укључи акустичну процену коју припрема одговарајуће квалификовано лице. Наведена процена би требало да докаже да бука из предложених грађевинских активности неће резултирати негативним утицајем или да пружи детаље о томе које су мере за ублажавање потребне како би се поштовали прописани нивои буке. Такве мере за ублажавање буке треба да буду документоване у ПУЖС.

Контаминација локације на којој се изводе радови

Контаминација локације је важно питање заштите животне средине, здравља, економије и планирања и може имати последице на власнике земљишта и станаре, извођаче радова, локану самоуправу и локалну заједницу. Контаминација локације се узима у обзир већ приликом процене која је потребна као део процеса одобравања и планирања пројекта.

Битно је да ПУЖС садржи опис мера кој ће се предузети како би се избегла/смањила контаминација локације.У зависности од врсте пројекта (обима радова), може се десити да ће План захтевати припрему и имплементацију других пратећих докумената, као што су планови за управљање локацијама или извештаји који потврђују одговарајући завршетак потребних радова, као и да је локација одржавана у складу са планираним активностима. У зависности од врсте радова, као и осетљивости промене намене локације, можда ће бити потребно ангажовати стручно лице као консулатната (нпр. представника локалне самопураве).

Отпад

Управљање отпадом

Отпадни материјали који могу настати приликом рушења и изградње укључују бетон, челик, алуминијум, гипсане плоче, опеку, плочице, пластику и стакло... Ефикасно планирање изградње може смањити настанак отпада, а одговарајуће складиштење отпада,нарочито селктовано разврставање отпада, може значајно повећатипроценат рециклирања и обезбедити потенцијално ниже накнаде за одлагање. Организовање управљања отпадом пружа оквир за максимизирање корисног вијека употребе материјала за случајеве у којима се отпад не може избјећи. Отпадом насталим током изградње и на градилиштима, треба управљати у складу са политиком управљања отпадом. Отпад који се производи мора се чувати на лицу места на начин како би се спречило разношење отпада по локацији, стварање прашине и отпадних течности.

Опасан отпад

Материјали који садрже азбест, акоји су коришћени за ранију изградњу у неким зградама, објектима, постројењима и опреми, могу се наћи током активности рушења, заједно са другим опасним материјалима. Отпад који садрже азбест, као и друге опасне материје, треба руковати, превозити и третирати или одлагати у складу са законима и прописима.

Поновна употреба појединих врста отпада

Поједине врсте отпада могу бити погодне за поновну употребу током извођења грађевинских радова. Међутим, опасности по животну средину и здравље људи могу настати услед употребе неадекватних отпадних материјала. Материјали који могу бити погодни за поновну употребу обухватају отпадну земљу, глину, камен, песак или другу природну минералошку материју која не садржи други отпад, чисти дробљени бетон, опеке и керамику, или хомогене индустријске остатке на бази минерала. Да би се осигурало да се ове врсте отпадамогу поново користити одрживо, ПУЖС би требало да садржи мере које то прописују.

ПУЖС требало би дасадржи мере које ће се користити/спровести како би се отпадом насталим на градилишту управљало на адекватан начин, нпр.:

- Општим отпадом насталим током изградње управљаће се у складу са законима и прописима о управљању отпадом;
- На градилишту ће постојати посебан простор за привремено одлагање отпада;
- На градилишту ће бити обезбеђени неопходни услови и опрема за прикупљање, сортирање и привремено складиштење разних отпадних материјала (комунални и амбалажни отпад, органски отпад, материјал који се може рециклирати, отпад од чишћења сепаратора масти и уља итд.)
- Све врсте отпада, опасног и другог отпада ће бити предате оператеру с којим је закључен уговор, који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, третман, одлагање, итд.).

Квалитет вода

Грађевинске активности могу довести до тога да земљиште лако еродира и на тај начин постаје један од главних извора седимената у водотоцима. Док је главни загађивач из грађевинских активности седимент, постоје многи други загађивачи, а активности као што су бетонирање, малтерисање и фарбање морају се обављати тако да се спрече негативни утицаји на водоток. Да би се испуниле обавезе политике и осигурало да се ти загађивачи не померају са локације, строго се препоручује да сва градилишта или градилишта преузму праксу управљања ерозијом, седиментом и одводњом.

ПУЖС требало би да дефинише начин на којим ће се управљати грађевинским активностима, како би се сприечили негативни утицаји на квалитет воде, нпр.:

- планирање и извођење унутрашње канализације (за атмосферске и фекалне отпадне воде);
- Санитарно-фекалне отпадне воде морају водити до градске канализационе мреже, а у одсуству градске канализације потребно је одвести фекалне отпадне воде у водонепропусну септичку јаму, док се локација не повеже са канализационом инфраструктуром;
- Обезбедити контролисано прихватање потенцијално загађених атмосферских вода из унутрашњег саобраћаја, манипулативних површина и паркинга, као и њиховог третмана у сепаратору уља, чиме се обезбеђује да квалитет пречишћене воде задовољава прописане критеријуме за испуштање у јавни канализациони систем;
- дефинисати начине како би се смањила ерозија тла (ако је потребно):
  - све активности треба да буду временски одређене и постављене како би се смаљило време и обим у којем је земљиште изложено води и ветру;
  - контролисање кретања воде у и око локације - вода унутар локације треба да се преусмери око подручја где је земљиште поремећено и брзине протока треба свести на минимум;
  - што брже стабилизовање свих угоржених подручја.

Мониторинг

Можда ће бити неопходно да се спроведе мониторинг, како би се утврдило да ли грађевинске активности утичу на животну средину.

Припрема плана мониторинга као дела ПУЖС обезбеђује да се мониторинг спроводи делотворно и доследно и да ће пружити поуздане и квалитетне податке. Мониторинг, у ширем смислу, може укључивати и визуелни доказ као и регистар жалби.

2. План управљања отпадом

Планирање одлагања отпада је логична активност за извођача радова. План управљања отпадом је пројектни план за прикупљање, транспорт и одлагање отпада који настаје на градилишту. План управљања отпадом може послужити извођачу као управљачки алат, у смислу помоћи организирања активности на градилишту и контролисања трошкова збрињавања грађевинског отпада.

За све додатне информације о управљању отпадом, препоручује се да се погледа Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016), посебно поглавља 3, 7, 27, 28, 45, 46, 54, 70.

ПУО утврђује се како ће се управљати ресурси и контролисати отпад у свим фазама извођења грађевинског пројекта.

ПУО требало би да обухвати:

- Које врсте отпада ће настати током извођења радова;
- Како ће се управљати отпадом;

Токови отпада: Извођач би требало да:

- Одреди врсте отпада: цео списак налази се у Додатку 3
- Одреди стање отпада: отпад који је чистији лакше је рециклирати, а може утицати на цену приликом откупа/предаје;
- изабере одговарајућег оператера који има дозволу за управљање отпадом, који ће пружати адекаврну помоћ/савете за генерисане токове отпада; и податке о производњи отпада/ рециклаже;
- Осигура да они који су укључени у изградњу буду свесни својих одговорности у односу на ПУО
- да буде јасно како ће различити елементи ПУО бити спроведени и обезбедити да сваки радник има прилику да пружи повратну информацију о томе шта добро функционише/не функционише;

- одреди како ће систем за управљање отпадом функционисати на локацији (градилишту), укључујући постављање и приступ контејнерима;
- Одреди захтеве за складиштење:
  - Једноставност употребе: осигурати да радници лако дођу до контејнера;
  - Безбедност: обезбедити да се контејнерима и целим простором који ће бити одређен за привремено складиштење отпада може безбедно управљати, укључујући и ограничавањеприступа градилишту;
  - естетика: осигурати да локација изгледа уредно и да не изазива забринутост од стране локалне заједнице;
- Неке старе зграде ће вероватно укључивати производе који садрже азбест. Овом врстом отпада треба управљати у складу са релевантним законима, правилно означити, запечатити и одложити.

3. Безбедност и здравље на раду

Ово поглавље покрива управљање безбедношћу и здрављем на раду током извођења грађевинскихрадова. Кључ за постизање здравих и сигурних радних услова јесте да се осигура да се питања здравља и безбедности планирају, организују, контролишу, надгледају и ревидирају. Свако ко контролише рад на градилишту има одговорност и за безбедност и здравље. Да би се постигло да радни услови буду адекватни, и да планирани рад неће угрожавати безбедност и здравље, потребна је добраорганизација и планирање. Планирање треба да узме у обзир све радне процесе и промене на локацији - од социјалних аранжмана на постројењу, до рада на цепању и демонтаже колиба и складишта на крају уговора. Основни захтеви у смерницама односе се на све послове.

Извођач радова мора предузети све разумне мере опреза како би осигурао да радници буду безбедни током извршења радова.

Обавезе извођача:

- Обезбедити и одржавти опрему, машине и материјале на сигуран начин;
- Обезбедити обуку и надзор неопходне да би радници били безбедни.
- Осигурати да су радници упознати са опасностима на радном месту и процедурама за смањење ризика;
- Изводити радове на начин који не излаже раднике опасности по здравље или безбедност;
- Координиртиа активности извођача и подизвођача;
- Осигурати да су са свим неопходним информације о здрављу и безбедности (као што су информације о опасностима и процедуре контроле) за пројекат упозната сва лица која имају приступ локацији:
- Обезбедити да се радови изводе у складу са Законом о БЗР и прописима.

Обавезе радника:

- Придржавати се правила и прописаних процедура;
- Носити опрему за личну заштиту према потреби.
- Користити машине, опрему и материјале само по одобрењу.
- Пратити процедуре за посао.
- Обавестити шефа градилишта_надзор о опасностима, небезбедним условима или радњама.
- Известите о инцидентима.
- Пријавити све повреде, без обзира на то колико су мале.

Радници такође имају следећа права:

- да буду упознати о постојећим и потенцијалним опасностима.
- Да учествује у томе да радно место буде безбедно и здраво тако што ће давати повреатне информације и прдлоге и консултовати се са извођачем.
- Одбити небезбедан рад.

Извођач је дужан да обезбеди Лицеу за безбедност и здравље на раду, која ће бити задужена за праћење рада на градилишту, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и свим подзаконским актима.

За све додатне информације, препоручује се да се погледа Закон о безбедности и здрављу на раду (Службени гласник Републике Србије101/2005, 91/2015 и 113/2017 - други закон), посебно поглавља 5, 7-31, 40, 49, и Правилник о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима (Службени гласник Републике Србије 14/2009, 95/2010);

4. Опасност од пожара

Иако цела локација градилишта садржи опасност од пожара у некој форми, делови који су највише изложени ризику су конкретна подручја обнове, рушења или реконструкције. Разлог томе је могућност постојања старих електричних каблова или сувог дрвета, које је могуће превидети са становишта радника. Уз то, могућност појаве варница од грађевинских радова као што је варење или лемљење, јављају се сви елементи потребни за настанак пожара.

Широк спектар горивог материјала присутан је и на многим градилиштима, од влакнастих изолационих материјала и лепкова до дрвета и пластике, а ТНГ представља посебну опасност. Такође, гориво које се користи за напајање било које опреме или возила на градилишту треба узети у обзир када се грађевински радови одвијају у близини.

Адекватно складиштење грађевинског материјала који може бити запаљив је један од главних начина на који се случајни пожари могу избећи на градилиштима. Добро одржавање је ефикасна превентивна мера када је у питању смањење опасности од пожара на локацији. Не само да је потребно запаљиве материјале добро одржавати, већ и евакуационе руте морају бити стално проходне, како би се осигурало да се сви радници могу евакуисати у случају пожара.

Градилишта би требало да буду у потпуности опремљена потребним средствима за упозоравање о настанку пожара, као и средствима за гашење. Апарати за гашење морају бити усклађени са потенцијалним типовима пожара који се могу очекивати у таквом окружењу.

Упад неовлашћених особа на градилиште увек представља велику опсаност од намерног изазивања пожара. Због тога је безбедност локације од виталног значаја за читаву област, од постављања заштитних ограда, као основног вида заштите, до камера и стражара.

Градилишта су по својој природи подручја високог ризика. Опасности од пожара спадају у многе опасности које су присутне током великих пројеката, и због тога их треба схватити озбиљније. Комбинација строгог опреза (чување запаљивих материјала, ефикасно вођење домаћинства) и превентивних мера (исправни типови апарата, предузете мере сигурности) најбољи је начин да се избегне потенцијално катастрофалан пожар.

Ватра је подржана са три елемента: *извор паљења, запаљиви материјал и кисеоник*. Грађевински пројекти ће у различитим фазама имати сва три елемента. Кључ је осигурати да се они не комбинују на неконтролиран начин.

Извори топлоте

Ови извори могу укључивати:

- Материјал који користе пушачи, нпр. цигарете, шибице и упаљаче;
- Отворени пламен, нпр. Опрема која ради на гас;
- Ватре које су намерно изазване (спаљивање отпада);
- Постројења и опрему, нпр. Гориво и издувни гасови возила;
- Електрична- неисправна или погрешно коришћена електрична опрема;
- Лоше електричне инсталације, нпр. Преоптерећено коришћење алата,оштећени кабл;
- Врући процеси/врући рад, нпр. Заваривање;
- Светлосна опрема и опрема за осветљење, нпр. Привремено осветљење – сијалице постављене преблизу ускладиштеним производима;
- Електрични, гасни или нафтни грејачи (фиксни или преносиви), собни грејачи у привременом канцеларијском смештају или кабинама;
- Извори топлоте, као што су гас, електрична, опрема за кување, микроталасне рерне;
- Топлоту изазвану трењем механичке опреме као што су резачи дискова;

- Статички набој од механичке опреме;

Извори запаљивог материјала

Све што може да гори представља гориво за ватру. Многи материјали који могу горетикористе се током извођења грађевинских радова. Смањењем количине материјала на лицу места смањују се шансе појаве пожара и ограничава обим било којег пожара, уколико до тога дође. Залихе материјала које могу представљати високу опасностуза ширење пожара, треба управљати на начин како би се несметано одвијали радови, а да не се мањи ризик од пожара – нпр. ограничити количине материјала који је присутан на градилиштима на оно што је потребно за један дан.

Нека од најчешћих горива која се налазе на локацији укључују:

- Компоненте саме конструкције као што су панели и дрво;
- Складиштени/у употреби грађевински производи као што су композитни панели и дрво;
- отпад;
- Запаљиве течности као што су боје и лакови;
- Заштитне облоге;
- Скеле;
- Испариве запаљиве супстанце као што су боје, разређивачи;
- Гориво за преносну опрему;
- Течни нафтни гас (ТНГ), нпр. Котлови на битуменима, привремени смештај и сличне површине;
- Материјали за паковање;
- резачи за диск са бензином и друга преносива опрема;

Извори кисеоника

Главни извор кисеоника за ватру је у ваздуху око нас. На градилиштима ће то бити природни проток ваздуха кроз врата, прозоре и друге отворе. Ветар или "ефекат димњака" такође могу да проузрокују повећани кисеоник за напајање ватре.

Додатни извори кисеоника понекад се могу јавити у процесима на градилишту или у материјалима који се користе или складиште на локацији, као што су оксидациони агенси; Ове хемикалије морају бити јасно обележене и имати идентификацију.

Сваки извођач дужан је Процедура за заштиу од пожара, које представљају саставни део Елабората о уређењу градилишта, документа који је неопходан за сваку локацију-пројекат.

За све додатне информације, препоручује се да се погледа Закон о заштити од пожара (Службени гласник Републике Србије, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - остали закони).

5. Обим Интерних смерница за животну средину

Ове смернице односе се на свако градилиште/пројекат.

6. Процедуре Интерних смерница за животну средину

1) Пре почетка извођења, Извођач ће припремити пројектни План управљања животном средином (ПУЖС) и План управљања отпадом (ПУО);
2) ПУЖС и ПУО дефинисати и садржати мере које ће Извођач усвојити и применити како би смањио-конторлисао потенцијалне утицаје на животну средину током извођења сваке фазе пројекта, а које би требало да се заснивају на *Смерницама за за израду Планова управљања животном средином управљања отпадом*, као и на уговорним захтевима пројекта;
3) Сваки Извођач ће морати да изгради и прилагоди Планове адекватно врсти пројекта;
4) Након припреме ПУЖС и ПУО, Извођач ће га доставити ПИМО-вом координатору за животну средину ради процене Планова. Ако постоје било какве примедбе и/или је потребно да се промени ПУЖС и/или ПУО, координатор за животну средину ће Планове вратити на измену-допуну. Након што Координатор за животну средину одобри ПУЖС и ПУО, он ће бити усвојен од стране Извођача;
5) Координатор за животну средину обавестиће инжењера КУЈУ, који је одређен за тај пројекат,да су ПУЖС и ПУО одобрени и усвојени;
6) Руководилац пројекта/шеф градилишта/или друга одређена особа одговорна је за вођење све потребне документације као и записа о мониторингу животне средине, као што је наведено у ПУЖС и ПУО или у упутствима у овом документу, и одговоран да мере дефинисане Плановима буду усвојене од стране запослених, као и свих подизвођача; Руководилац пројекта/шеф градилишта/или друга одређена особа биће одговоран за свеукупно управљање животном средином пројекта, осигуравајући да се сви радови изводе у складу са пројектом ПУЖС и ПУО.

7) Контрола и мониторинг

8) Да би се осигурало да се прописане мере мере контроле животне средине спроводе, Руководилац пројекта/шеф градилишта/или друга одређена особа обављаће, предложено је, седмичну инспекцију на локацији, или чешће, у зависнсоти од тога како је дефинисано у ПУЖС. Контролна листа је предложена у референтне сврхе и користи се за проверу и евидентирање резултата инспекције. У случају утврђених неусаглашености, Руководилац пројекта/шеф градилишта/или друга одређена особа обавестиће релевантно особље да предузму корективне мере за отклањање недостатака;
9) Руководилац пројекта/шеф градилишта/или друга одређена особа такође ће бити задужен да се захтеви за праћење стања животне средине и ревизије дефинисани у Плановима спроводе у складу са дефинисаном динамиком, а налази резимирају у

редовном Месечном извештају о мониторингу животне средине, или како је дефинисано уговором;

10) У оквиру своје стандардне периодичне контроле, КУЈУ инжењери и/или Координатор за животну средину, проверавање и да ли су процедуре и мере које су описане у Плановима имплементиране, као и да потврди усклађеност са условима уговора; Провера примене мера такође ће обухватати и запажања током изградње, како би се утврдила потреба за увођењем додатних мера за управљање животном средином. Извештај о мерама животне средине ће бити припремљен у редовним интервалима, који ће се договорити између КУЈУ и Извођача, потврђујући усклађеност са захтеваним стандардима и идентификујући било које области непоштовања, укључујући и корективне радње које треба предузети.

Биће предузета три принципа мониторинга – детаљним посматрањем и опажањем кроз пролазак кроз градилиште (локацију); контролом кључних процеса кроз увид у Месечни извештај о мониторингу животне средине и/или недељне/дневне контролне листе; прављењем неколико фотографија као доказ тренутних услова на локацији; Мониторинг ће бити део стандардног периодичног извјештаја (Додатак 2).

11) У зависности од садржаја извјештаја, Координатор за животну средину предузеће адекватне мере, ако је потребно, нпр. незадовољавајући процеси иницираће и такав извјештај, који ће указати на врсту проблема; предложити корективне мере које ће се применити како би се спречило понављање проблема, и утврдити да су договорене активности извршене.

За детаљније процедуре и обавезе, постоји списак закона и прописа релевантних за Безбедност и здравље на раду, Заштиту од пожара, Заштиту животне средине и Управљање отпадом. (Додатак 1)

Додаци

Додатак 1

Списак релевантних закона и прописа

• Правилник о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини (Службени гласник РС 72/2006, 84/2006, 30/2010, 102/2015);
• Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима (Службени гласник Републике Србије14 / 2009, 95/2010);
• Закон о безбедности и здрављу на раду (Службени гласник Републике Србије 101/2005, 91/2015 и 113/2017 - други закон);
• Правилник о поступку прегледа и проверене опреме за рад и испитивање услова радне околине (Службени гласник Републике Србије 94/2006, 108/2006, 114/2014, 102/2015);
• Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад (Службени гласник Републике Србије 23/2009, 123/2012, 102/2015, 101/2018);
• Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду (Службени гласник Републике Србије, бр. 92/2008 и 101/2018);
• Правилник о личној заштитној опреми (Службени гласник Републике Србије бр. 100/2011);
• Правилник о претходним и периодичним лекарским прегледима запослених на радним местима са повећаним ризиком (Службени гласник Републике Србије, бр. 120/2007, 93/2008 и 53/2017)
• Правилник о евиденцијама у области безбедности и здравља на раду (Службени гласник Републике Србије, бр. 62/2007 и 102/2015)
• Правилник о садржају и начину издавања обрасца извештаја о повреди на раду,професионалном обољењу и обољењу у вези са радом (Службени гласник Републике Србије 72/2006, 84/2006, 4/2016 и 106/2018)
• Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању буци (Службени гласник Републике Србије, бр. 96/2011 и 78/2015)
• Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању вибрацијама (Службени гласник Републике Србије бр. 93/2011)
• Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при ручном преношењу терета (Службени лист Републике Србије бр. 106/2009)
• Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању азбесту (Службени гласник Републике Србије, бр. 106/2009 од 17.12.2009. 6/2010 и 15/2010)
• Правилник о садржају елабората о уређењу градилишта (Службени гласник Републике Србије, бр. 121/2012 и 102/2015)
• Правилник о заштити на раду при извођењу грађевинских радова (Службени гласник Републике Србије, бр. 53/97)
• Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима (Службени гласник Републике Србије, бр. 14/2009 и 95/2010)
• Закон о заштити од пожара (Службени гласник Републике Србије, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - остали закони)

• Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014) , 145/2014, 83/2018)
• Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС" бр. 135/2004, 36/2009, 72/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018)
• Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 135/2004, 36/2009)
• Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016)
• Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010)
• Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018)
• Закон о заштити природе („Службени гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016)
• Закон о стратешкој процени утицаја на тивотну средину („Службени гласник РС" бр. 135/2004, 88/2010)
• Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС", 36/2009, 10/2013)
• Правилник о поступању са отпадом који садржи азбест („Службени гласник РС" бр. 75/2010)
• Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/2010)
• Правилник о категоријама отпада са каталозима отпада ("Службени гласник Републике Србије", 70/02 и 33/04)

Додатак 2

Извештај о животној средини

Извештај о животној средини

Назив пројекта							
датум/период:				**Број извештаја**			
Општина:						**КУЈУ**	
Број уговора:						Број уговора:	
Надзорни орган:						Надзор:	
Контакт:				email			
Извођач						Датум почетка радова:	
Број уговора:							
Руководилац/Шеф градилишта:						Рока за извођење:	
Контакт:				email		Планирани датум завршетка:	

Питања		Примењено		Напомене
		да	не	
Извођач је водио редовне извештаје, као што је и договорено?				
Извођач је дао на увид контолне листе-месечне извештаје?				
Да ли се ситуација на локацији подудара са последњим извештајем (нпр. канте за смеће су постављене на градилишту, регулисано блато на путу, прашина…)?				
Извођач радова сарађује са овлашћеним Оператером за управљање отпадом?				
Назив Оператера:				
Оператер је сакупио, одложио/рециклирао одређене количине отпада у претходном периоду?				
Да ли постоји Документ о кретању отпада за количине отпада које су предате Оператеру?				
Да ли је било притужби на извођење радова и/или на утицаје на животну средину?				
Да ли се на локацији спроводе мере заштите од пожара, дефинисане плановима и Елаборатом о уређењу градилишта?				
Да ли је приликом обиласка градилишта примећено ризично понашање/радње које би могле довести до појаве пожара (нпр. спаљивање отпада, неисправна инсталација, пушење ван зоне у којој је дозвољено пушење и сл.)?				
Да ли се примењују мере за безбедан и здрав рад (радници користе лична заштитна средства, постављена ограда и остала осигарања против пада радника и сл.)?				

Да ли Лице за безбедност и здравље на раду спроводи редовну контролу примене прописаних мера?			
Да ли је у протеклом периоду забележена повреда на раду и/или притужба радника на небезбедан рад?			

Фотографије	
Фотографија 1 - опис	Фотографија 2 – опис

Фотографија 3 - опис	Фотографија 4 - опис

Датум:

Извештај сачинио:

Додатак 3

Каталог отпада

17	ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ И ИСКОПАНУ ЗЕМЉУ СА КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)
17 01	**бетон, цигле, цреп и керамика**
17 01 01	бетон
17 01 02	цигле
17 01 03	цреп и керамика
17 01 06*	мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика који садрже опасне супстанце
17 01 07	мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика другачији од оних наведених у 17 01 06
17 02	**дрво, стакло и пластика**
17 02 01	дрво
17 02 02	стакло
17 02 03	пластика
17 02 04*	стакло, пластика и дрво који садрже опасне супстанце или су контаминирани опасним супстанцама
17 03	**битуминозне мешавине, катран и катрански производи**
17 03 01*	битуминозне мешавине које садрже катран од угља
17 03 02	битуминозне мешавине другачије од оних наведених у 17 03 01
17 03 03*	катран од угља и катрански производи
17 04	**метали (укључујући и њихове легуре)**
17 04 01	бакар, бронза, месинг
17 04 02	алуминијум
17 04 03	олово
17 04 04	цинк
17 04 05	гвожђе и челик
17 04 06	калај
17 04 07	мешани метали

17 04 09*	отпад од метала контаминиран опасним супстанцама
17 04 10*	каблови који садрже уље, катран од угља и друге опасне супстанце
17 04 11	каблови другачији од оних наведених у 17 04 10
17 05	**земља (укључујући земљу ископану са контаминираних локација), камен и ископ**
17 05 03*	земља и камен који садрже опасне супстанце
17 05 04	земља и камен другачији од оних наведених у 17 05 03
17 05 05*	ископ који садржи опасне супстанце
17 05 06	ископ другачији од оног наведеног у 17 05 05
17 05 07*	отпад који спада са гусеница који садржи опасне супстанце
17 05 08	отпад који спада са гусеница другачији од оног наведеног у 17 05 07
17 06	**изолациони материјали и грађевински материјали који садрже азбест**
17 06 01*	изолациони материјали који садрже азбест
17 06 03*	остали изолациони материјали који се састоје од или садрже опасне супстанце
17 06 04	изолациони материјали другачији од оних наведених у 17 06 01 и 17 06 03
17 06 05*	грађевински материјали који садрже азбест
17 08	**грађевински материјал на бази гипса**
17 08 01*	грађевински материјал на бази гипса контаминирани опасним супстанцама
17 08 02	грађевински материјал на бази гипса другачији од оних наведених у 17 08 01
17 09	**остали отпади од грађења и рушења**
17 09 01*	отпади од грађења и рушења који садрже живу
17 09 02*	отпади од грађења и рушења који садрже ПЦБ (нпр. заптивачи који садрже ПЦБ, подови на бази смола који садрже ПЦБ, глазуре које садрже ПЦБ и кондензатори који садрже ПЦБ)
17 09 03*	остали отпади од грађења и рушења (уклјучујући мешане отпаде) који садрже опасне супстанце
17 09 04	мешани отпади од грађења и рушења другачији од оних наведених у 17 09 01 и 17 09 02 и 17 09 03